

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Çok Taraflı Siyasi İőler Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : 68807390-626.70 -2016/11454641
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Őenal
Sarıhan/7/6545

04 Ekim 2016

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİŐİ BAŐKANLIĐINA
(Kanunlar ve Kararlar BaőkanlıĐı)

İlgi:

29.06.2016 tarih ve 44156 sayılı yazıları.

Ankara Milletvekili Sayın őenal SARIHAN tarafından y¼neltilen 7/6545 esas numaralı soru önergesi (ilgi) kapsamındaki yanıtımız ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevl¼t ÇAVUŐOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek:Tk.

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
(68807390-626.70 -2016/11454641 sayılı yazının ekidir)

ANKARA MİLLETVEKİLİ ŐENAL SARIHAN'IN YÖNELTTİĞİ
7/6545 NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNİN YANITI

SORU:

Birleşmiş Milletler Herkesin Zorla Kaybetmelere Karşı Korunması Hakkındaki Sözleşme, 20 Aralık 2006 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş ve 23 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme'nin 1'inci maddesinde “hiç kimse zorla kaybedilmeye maruz bırakılamaz” denilerek, bireylerin bu eylemden korunma hakkı mutlak şekilde güvenceye bağlanmış ve “fiili savaş durumu, savaş tehdidi, ülke içinde siyasal istikrarsızlık veya başka herhangi bir kamusal acil durum dâhil olmak üzere, hangi istisnai koşullar söz konusu olursa olsun, bunlar zorla kaybedilme olayları için gerekçe olarak ileri sürülemez” hükmü getirilmiştir. “Zorla kaybedilme” kavramı tanımlanmış ve “**Bu Sözleşme'nin amaçları açısından “zorla kaybedilme” terimi, kişilerin, Devlet adına görev yapan veya Devletin yetkilendirmesi, desteği ve bilgisiyle hareket eden kişiler veya gruplar tarafından tutuklanması, gözaltına alınması, kaçırılması veya başka herhangi bir biçimde özgürlüklerinden yoksun bırakılması; ardından söz konusu kişilerin kendi fiillerini reddetmeleri veya kaybolan kişinin nerede ve ne durumda olduğunu gizlemeleri ve sonuçta kayıp kişinin hukukun koruması dışında kalması durumunu anlatmak amacıyla kullanılır.**” Denilmiştir. Sözleşmeye göre taraf devletler; “kayıpların soruşturulması için gerekli önlemleri alacaklardır” ve “zorla kaybetmeyi suç olarak düzenleyeceklerdir”. “Yaygın ve sistematik kayıplar, insanlığa kaşı işlenmiş suç kategorisinde kabul edilecek ve bu suçlar zamanaşımına dâhil edilmeyeceklerdir.”

Sözleşmenin işlevini yerine getirebilmesi için, taraf devletlerin katılımıyla Birleşmiş Milletler bünyesinde Zorla Kaybedilme Komitesi kurulacaktır. Mağdurların ve yakınlarının, gerçeği bilme, maddi ve manevi giderim (tazminat), eski hale getirme, ıslah, iadei itibar (tatmin) ve ihlallerin tekrar etmesinin önlenmesi garantisi gibi hakları bulunmaktadır ve taraf devlet bunları güvenceye almakla yükümlüdür.

Sözleşme'yi 93 devlet imzalamış ve 42 devlet Sözleşme'ye taraf olmuştur. Ancak Türkiye henüz Sözleşme'yi imzalamamıştır.

Bu bağlamda;

1. Birleşmiş Milletler Örgütünün en eski üyelerinden olan Türkiye'nin 23 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan **Birleşmiş Milletler Herkesin Zorla Kaybetmelere Karşı Korunması Hakkındaki Sözleşme'ye taraf olunmasına ilişkin görüşünüz nedir?**

YANIT:

İnsan haklarına ilişkin Birleşmiş Milletler (BM) müktesebatına özel önem atfeden Türkiye, sözleşme temelli olanlar ve özel prosedürler dâhil tüm BM insan hakları mekanizmalarıyla yapıcı işbirliğini kesintisiz olarak sürdürmektedir.

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
(68807390-626.70 -2016/11454641 sayılı yazının ekidir)

Bu çerçevede lkemiz, BM temel insan hakları sözleşmelerinin hemen hepsine taraftır. Ayrıca, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye ek Birinci İhtiyari Protokol Kasım 2006'da, İkinci İhtiyari Protokol ise Mart 2006'da onaylanarak, ülkemiz açısından yürürlük kazanmışlardır. İşkence ve kötü muamele ile mücadele kapsamında, BM İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) Eylül 2005'te imzalanmış, 27 Eylül 2011 itibarıyla Protokol'e taraf olunmuştur. Engellilerin Haklarına Dair Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol'e 26 Mart 2015 tarihinde taraf olunmuştur. "BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Bireysel Başvuru Usulüne İlişkin Ek İhtiyari Protokol" lkemiz tarafından 24 Eylül 2012 tarihinde imzalanmıştır. Bahsekonu Protokol'ün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı TBMM Dışışleri Komisyonu'nda 24 Mart 2016 tarihinde kabul edilerek TBMM Genel Kurulu'na sevk edilmiştir.

BM Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme'ye taraf olunmasına ilişkin değerlendirmelerimiz devam etmektedir.